

Venc Cigoj

Umor,

o katerem so pozabili povzitati

Komedija z enim umorom

(Nadaljevanje ...)

(Dejanje se nadaljuje tam, kjer je bilo prekinjeno. Robert gledata proti vratom, zvonec zvoni še ... se odloči in gre ven; zunaj se slišijo nejasni ... tem se vrne s poštarjem.)

VARJA: Telegram od Sonje.

POŠTAR (pozdravi Roberta, nato Va ... Prosim, prejem. (Gleda na uro in zapisuje). Točno 18 minut.

VARJA (bere telegram): Pravi, da bi rada ostala še nekaj a ji je zmanjkalo denarje. Prosi me, naj ji ga pošljem po pošti.

POŠTAR: Zelo pametno. Pošte vse posle opravlja ekspeditivno in akuravno.

VARJA: Bi mogoče lahko dala denar kar vam in bi vi uredili to stvar?...

POŠTAR: Se razume. Name se lahko zanesete. Svoje delo vedno opravljam ažurno in - lahko rečem - eksemplarično!

VARJA: Sedite, prosim! Smem pomuditi kozarec vina?

POŠTAR: Prosim. Toda - res ne bi bilo treba.

VARJA (mu naliže): Samo trenutek, prosim. Takoj ... (Odide.)

POŠTAR (gleda za njo): Prijazna ženska!

ROBERT: Poznate njenega moža?

POŠTAR: Poznam. Med nama povedano: ni je vreden. Pravkar sem ga videl. Sedi "Pri rožci" in se naliža.

ROBERT (zaupno): Bi mi bili pripravljene narediti majhno uslugo?

POŠTAR: Z veseljem.

ROBERT: Ko se boste vračali in boste šli mimo bifeja - ali bi hoteli stopiti noter in reči njenemu možu, naj se naj ne vrne domov.

POŠTAR: Naj se nujno vrne domov?
In kdo to sporoča?

ROBERT: Recite, da vam je to naročil nekdo, ki ga ne poznate.

POŠTAR: Pisma brez adresanta se dostikrat izgubijo. To pot
res da ne gre za pismo...

ROBERT: Ampak za zaupno sporočilo.
(Mu stisne v roko bankovec).

POŠTAR: Tako rekoč priporočeno. Hvala. Name se lahko zanese-
te. Svoje delo vedno opravljam ažurno in - lahko re-
čem - eksemplarično.

ROBERT: Pred njo o tem ničesar, prosim!

POŠTAR: Ne skrbite. Kadar je treba, molčim kot grob. Posebno
še, če gre za moške zadeve.

ROBERT: Na zdravje!
(Trčita in se pomenljivo spogledata.)

POŠTAR (postane zaupljiv): V prostem času najrajši igram šah.

ROBERT (z narejenim zanimanjem): Res?

POŠTAR: Nekaj let zapored sem bil klubski prvak.

ROBERT: Čestitam.
Zdaj niste več?

POŠTAR: Zadnji dve leti ne.
Odkar se je za šah navdušil tudi naš upravnik.

ROBERT: Je tako dober igralec?

POŠTAR: Ne, ravno nasprotno. Toda jaz vedno izgubim z njim.

ROBERT: Kako to?

POŠTAR: Letos mi je že v peti potezi spregledal kraljico. Po-
stavil jo je tako, da bi mu jo lahko vzel na suho. Po-
mislite, na suho! Delal sem se, kot da tega ne vidim
in potegnil tako neumno potezo, da sem bil sam ob trd-
njavo. In veste, kaj je nato rekel? - "Vidim, da posta-
jate vedno bolj razmišljeni. Glejte, da se to ne bo po-
kazalo tudi pri vašem delu v službi!"
Oprostite! (Se obrne stran in si z robcem obriše solze.)

ROBERT: Toda zakaj mu niste vzeli kraljice?

POŠTAR (vetane, užaljeno): Gospod! Preprost človek sem, vendar
izhajam iz poštene družine! V vseh pogledih!...

VARJA (se vrne z denarjem v roki): Trideset tisoč. Preštejte,
prosim!

POŠTAR: Jaz vam zaupam. A če tako želite... (Steje.)
In zdaj še atestat!
(Se usede k mizi, vzame iz torbe papir, si celini prste
in prične pisati.)

ROBERT (Varji; glas mu zveni nenaravno): Kljub temu, da ti vsak
dan prinaša pošto, najbrž še ne veš, da on ni le eden
najbolj vestnih poštinih uslužbencev, ampak tudi prvak
šahovskega kluba.

VARJA: Res?

POŠTAR: Bil sem. Pred dvema letoma. Zdaj nisem več.

ROBERT: Vendar ste še vedno najboljši igralec v klubu.

POŠTAR: To že, a to ni isto: najboljši in prvak. To ni isto! Ljudje vedno vprašujejo, kdo je prvak. Prosim! (Da Varja potrdilo.)

VARJA: Hvala. Prihranili ste mi pot v mesto.

POŠTAR: Vedno sem vesel, če lahko komu naredim uslugo. In ne pozabite: pošta vse posle opravlja ekspeditivno in skrupatno.

(Pozdravi z roko, skoraj po vojaško, se sunkovito obrne in odide.)

VARJA (gleda za njim): Čudak posebne sorte, a velik dobričina!

ROBERT: Mene, kadar vidim poštarja, vedno spreleti neke vrste srh. V naši vasi je bil svoje čase poštar, ki smo se ga otroci bolj bali kot samega učitelja.

VARJA: Čemu?

ROBERT: Stalno nas je zalezoval in prisluškoval, kaj govorimo. Gorje tistemu, ki je rekel kaj čez učitelja! Že naslednjega dne ga je ta poklical pred tablo in mu jih naložil, da je nekaj dni lahko le klečal v klopi. Nekega dne je nekomu zaneslo kamen v šipo. Hotel sem zbežati, kot so to storili ostali, ko sem začutil roko na ušesu. S cvilečim glasom me je vprašal: "Kdo je razbil šipo?" Ker nisem odgovoril, mi je zavil uho, da so se mi solze ulile po licih.

"Ne misli, da ne vem," je rekel. "Le zato hočem, da mi poveš, ker bo to tebi v dobro. Resnica se ne sme nikoli prikrivati!"

Ker sem trmasto molčal, me je vlekkel na poštno dvorišče, vzal iz žepa zavojček bonbonov in mi jih ponudil. "Vzem!" je rekel. "Pa ne zato, da bi mi povedal. Všeč si mi, ker si tako pogumen. Žal mi je le, da prikrivaš resnico. Kar je res, se vedno lahko pove."

Proti svoji volji sem pričel govoriti. Povedal sem ne le to, kdo je razbil šipo, saj je to poštar že sam vedel, ampak tudi to, kdo je oklestil župnikovo hruško in bilo mi je žal, da nisem vedel ničesar več, kar bi še zanimalo postarja.

Ko je naslednjega dne učitelj mlatil uboga grešnika, nisem mogel zadržati solz, tako sta se mi smilila. Še istega dne pa sem poštarju, ki me je spet pričakal in povabil na poštno dvorišče, povedal, kaj je rekel krčmarjev Janez: da je poštar navaden pijanec, ki mu učitelj vsak večer daje za pijačo, zato da ovaja šolarje, sam učitelj pa da sploh ni pravi učitelj, ampak faliran čevljar, ki je po ne vem kakšni zvezi naredil nekakšen tečaj in prišel k nam za učitelja. Ker sem govoril resnico, mi je ta dan poštar dal kar tri bonbone, krčmarjev Janez, ki je tudi govoril resnico, pa jih je tri dni zapored dobil dvajset po zadnji plati. Tako

sem spoznal, da je resnic več vrst in da se ne splača govoriti tisto resnico, zaradi katere jih utegneš dobiti s palico.

VARJA: Te zaradi tega, ker si ovajal prijatelje, ni nič pokla vest?

ROBERT: Bal sem se le tega, da ne bi zvedeli. Zato sem, kadar sem bil z njimi, najbolj vneto zabavljaj česa očitelja in postarja. Nekoč sem celo predlagal, da bi ju ponoči pričakali in pretepli. Od tedaj so me gledali kot malika. Mihče še pomislil ni, da so bomboni, ki jih ližem, poštarjevi.

VARJA: Zdaj nimaš v ustih bonbonov, a vendar se mi ves čas, ko pripoveduješ, zdi, kot da bi jih imel. Čemu to razgaljanje?

ROBERT: Če si blaten od glave do pete, je prav prijetno se nekoliko počofotati po blatu. Mar ne?

VARJA (Nezaupno): Nekaj imaš za bragon, toda kaj? (Se mu zazre v oči.)

ROBERT (umakne pogled, smeje): Da. Tode kaj?

VARJA: Vedeš se, kot da si ravnokar cvadil poštarju svojega... (Obstane in pogleda Roberta.)

ROBERT (prišiljeno, s slabo prikritim strahom): Poštarju? Kakšnemu poštarju? Se ti blede!

VARJA (stopi bliže k njemu): Pogledaj mi v oči!

ROBERT (glede v oči): Čemu?

VARJA: Naročil si mi, naj stopi v bife?...

ROBERT: Komu?

V kakšen bife?

Znorela si! Grem!

(Gre proti obešalniku po plašč. Zunanji razsvetljeni zvonec. Nato še, še in še... Varja se široko zasmeje in gre odpirat. Vstopi najprej Henrik, za njim Varja.)

HENRIK: Dober večer. Vidim, da me nista pogrešala.

ROBERT: Dvigalo ni delalo, pa nisem...

HENRIK (ga prekine): Vem, vem.

Dvigalo ne dela od enajstih naprej, se pravi, da ste tu že najmanj... (Računa.)

ROBERT: Sedem ur in pol.

HENRIK: Hvale.

Sedem ur in pol. Upam, da se niste dolgočasili.

ROBERT: Ne, nikakor.

HENRIK: Veste, kaj sem premišljeval, ko sem šel po stopnicah?

ROBERT: Ne vem.

HENRIK: Uganjeval sem, v kateri omari vas bom našel. Ni lepo človeka tako razočarati!

ROBERT: Zelo mi je žal, toda jaz ...

HENRIK (ga prekine): Vem, vem.

Moja žena za nekatera stvari nima pravega poslušna. Vi ste pri vsej stvari popolnoma nedolžni. Bili ste ljubimec moje žene, to je res, toda kateri moški, ki je še moški, bi se odrekel užitku, če bi se mu ponudila prilika, kakor se je vam? In kot pošten moški - upam - tudi ne boste zanikali, da je imela moja žena z vami odnose, ki jih kot poročena ženska ne bi smela imeti!?

ROBERT: Tega ne zanikam.

HENRIK: Hvala. (Se obrni proti Varji), In tvoj zagovor?

VARJA (ki je ves čas nepremično strmela predele): Moj zagovor? Da, moj zagovor... (Brez najmanjšega patosa.) Verjelo sem v sredo. Zakala sem jo.

HENRIK: Nič kesanja torej? Nič obžalovanja? (Se ji približuje.)

VARJA (se nagonsko udrika): Nič.

HENRIK: Toliko boljše!

(Varja se nenadoma obrne in zbeži v kuhinjo. Henrik za njo. Sliši se kratkotrajen ropot, nato zavлада popolna tišina. Robert, ki napeto prisluškuje, stoji popolnoma negibno. Oživi šele, ko se vrne Henrik.)

HENRIK (gre k mizi in si nalije pijače): Zaklal sem jo.

ROBERT: Zaklal?

Toda - saj ni nič kričala.

HENRIK: Nič.

Se branila se je morda le zaradi lepšega. Čisto po žensko.

ROBERT: In zakaj, mislite, ni kričala?

HENRIK: Ne vem. Najbrž je vedela, da poslušate. Nikoli ni nikomur privoščila občila, če ga ni bila tudi sama doležna.

ROBERT: Grem lahko pogledat?

HENRIK: Izvolite.

Mož sem ji pustil v prsin. Če vas bo zgrabila premočna želja, ni treba oklevati. Telo je še toplo, tako rekoč živo, treba je imeti le malo fantazije... Mogoče bo celo zakričala...

ROBERT (ohiti(ven.))

VARJA: Preveš se ...

HENRIK: Moga ...
kadar sem sanjal ... sem si ...
...
... si

VARJA:

HENRIK: Predstavljaj ... gola ...
ki spali ...
konec ...

VARJA:

HENRIK: Položil sem te na ... gle ...
... zaklal kot ... rajca ...
...
...
... čutil ... da s ...

VARJA: Preveš si ... akoval.

HENRIK: ...
... pričakuje ... Zdaš se

VARJA: (gre ven) ... se ustavi pred ...

ROBERT: Kaj hočeš?

VARJA: Si zadovoljen?

ROBERT: ...

VARJA: Vse, kar si govoril v hipnozi, bo šlo ... enoj v grob.

ROBERT: Šel bom za pogrebom.

VARJA: Ni treba.
Edina želja, ki jo še imam, je ...
kopali. Ne bi rada, da bi ... je pasil ...
ugotavljali, kako sem se spremenila ...
... od sebe.

ROBERT: Vedno si bila leciarna.

VARJA: Mogoče. Bile ... lepa. Tudi

ROBERT: ...

VARJA: Zakaj si mi zasedil noč ravno skozi bravi ...
... sem bila na svojo praf.

ROBERT: Ko sem bil star pet let, sem razrekal lepo ...
žogo. Hotel sem videti, kaj je v njej. Bila ...
Nisem mogel verjeti: taka lepa žoga, pa votla. Razce-
fral sem jo na drobne kosce.
Tudi tokrat sem občutil, kako ... podobnega ... se.

otiskal roke v pričo... je zahteval, da naj bi se od-
blil telo. Ničesar... Roka je segla po nožu
in le misel na tvojega moža me je zadržala, da ti
nisem ne le do kraja razrazil prsi, ampak tudi tre-
buh, stegon, obraze... Vsega telesa.

VARJA: Tega ti ne bi mogla odpustiti.
Čeprav vem, da te za tvoje dejanje čaka huda kazen.

ROBERT: Kajen? Kakšna kazen?

VARJA (čez čas): Obsodili te bodo na smrt.

ROBERT (skoči pokonci in sekriči. Varja izgine.)

HENRIK (se zbudi): Kaj?

ROBERT (prižge luč): Sanjal sem...

HENRIK: Vas že preganja?
Nekateri res niso rojeni za zločince.

ROBERT: Toda -
Saj jaz nisem zločinec.

HENRIK: Niste?

ROBERT: Sami veste, da nisem.

HENRIK: Mogoče. A to niti ni važno.

ROBERT: ...važno? Zaka... ..no?

HENRIK: Če že želite, končajva to komedijo! (Privleče iz žepa
na vrtilo.)

ROBERT: Kakšno komedijo?
Kaj bočete od mene? Jaz ničesar ne razumem.

HENRIK: Takoj vam bom razložil... ..vam bom priž
zvezni
če dovolite.

ROBERT: Ne dovolim! Se razume, da ne dovolim. Kaj neki ni-
elite!

HENRIK: Mislim, da sem precej močnejši od vas in da bi bil
vsakršnen upor popolnoma nesmiselen. (Stopi k njemu
in mu prične vezati roke na hrbtu.)

ROBERT: To je nevarno! Slišite... ..varnost! Dovolil se bom.

HENRIK: Komu?

ROBERT: Prišel bom spiti. Prišla bo policija.

HENRIK: Policija?
Zaradi tega vam res ni treba vpiti. Sam jo mislim poklicati. Imam telefon.

ROBERT: Vi boste poklicali policijo?

HENRIK: Seveda.
Prijaviti moram vendar umor. Umor svoje žene.

ROBERT: Pa vendar ne mislite...?

HENRIK (ga vprašujoče gleda.)

ROBERT: ...Vplesti v to zadevo tudi mene?

HENRIK: Tudi vas? (Se smeje.)
Ne. Le policijo bom poklical. Vzeli bodo prstne odtise in zadeva bo - pojasnjena.

ROBERT (ki se mu prične jasniiti): Prstne odtise...

HENRIK: Sam sem noč po tistem obisku z robcem. Nasli bodo le vaše odtise.

ROBERT: Vso odgovornost za zločin torej nameravate preveliti name?

HENRIK: Rekel sem že, da jaz ničesar ne nameravam. Vse mislim prepustiti človeški pravici.

ROBERT: Povedal jim bom, kako se je to zgodilo. Vse jim bom povedal. Nikar ne mislite, da bom molčal!

HENRIK: Menite, da vam bodo verjeli?

ROBERT: Saj bodo morali. Jaz vendar nisem sposoben nečesa takega! Še zajca nisem nikoli zaklal ali kokoši. Kako naj bi torej ubil človeka!

HENRIK: In kako boste pojasnili, kakaj ste jo ustoli, ko je bila že mrtva? Mar ni bilo to stokrat bolj naglušno kot če bi živo?

ROBERT: Saj ni bila še čisto mrtva. Bila je še topla, tako rekoč živa...

HENRIK (se smeje.)

ROBERT (se zave): To so vaše besede. Ponovil sem vaše besede. Vse kar sem počel, sem storil pod vašim vplivom. Sam tega ne bi nikoli storil.

HENRIK: Mislite?

ROBERT: Bilo je kot v sanjah. Nikakršne odgovornosti nisem čutil. Mislil sem, da lahko počnem, kar hočem, da me zato ne more doleteti nikaka kazen.

HENRIK: Bili ste prepričani, da lahko počnete, kar hočete, da vas ne bo doletela nikaka kazen. Vidite, tudi jaz zase sem bil o tem prepričan. Vedel sem, da se bo vse zgodilo tako, kot se je. Niti malo nisem dvomil, da boste pripravljani sodelovati...

ROBERT: Vi ste... Vi ste...

HENRIK: Ne trudite se z iskanjem izrazov! Razen tega človeka ne smete nikoli prehitro obsoditi. Jaz na primer sem vam po svojih močeh pripravljen pomagati.

ROBERT: Hvala!

HENRIK: Ni prav, da se jezite name. Vse skušaj dobro razmislite in priznati boste morali, da ste pravzaprav vsega sami krivi. Bili ste na moč neprevidni, to se pa rado maščuje. Na cesti na primer vas, če niste previdni, lahko povezi avto. Vse je seveda odvisno od sreče. Vi ste tokrat imeli smolo!

ROBERT: Povezil me je torej avto. In vi ste pri vsem tem popolnoma nedolžni.

HENRIK: Vi bi, če vas prav razumem, radi, da bi me pekla vest. Nikarte, prosim!... Spal bom, kot sem doslej, mogoče še slajše.

ROBERT: Ne bojte se, tudi vi ne boste ušli pravični kazni!

HENRIK: Vi verjamete v pravico?

ROBERT: Verjamem.

HENRIK: Ker vam drugega ne ostane. Mogoče verjamete celo v boga? Od vere v pravico do vere v boga je le majhen korak.

ROBERT: Prej ali slej se vsakomur povrne. Tudi vam se bo.

HENRIK: Mogoče. Le da bi bil dobrot, ki me bodo doletele, deležen tudi brez dodatnih zaslug.

ROBERT: Vi ne verjamete v ničesar, verjetno celo v smrt ne. Toda tej ne uidete. Tudi vi ne. In prepričan sem, da bo vaša smrt grozna!

HENRIK (smeje): Manjka le še, da me prekolnete! A da vas potolažim: v smrt verjamem. Samo da ta doleti vsakogar, neglede na to, ali je bil poštenjak ali lopov. Ali ni ironija: najhujša kazen, ki jo ljudje lahko odmerijo, je smrtna kazen, tej pa tako nihče ne uide. Zato vam svetujem, da se ne gnjavite preveč, če vas slučajno doleti kaj podobnega. Ko bi se to zgodilo meni, bi prosil le eno: da me obesijo. Tako bi umrl z zavestjo, da sem še ob slovesu od sveta vsemu skup pokazal jezik. Zelo simbolična smrt, mar ne?

ROBERT (izgubi živce): Nehajte! Nisem še obsojen in mogoče tudi ne bom. Ne krakajte prezgodaj, vi mrhovinar!

HENRIK: Sej ste vi napeljali pogovor na te stvari. Če želite, lahko seveda govoriva o čem drugem. Mogoče bi radi, da vam povem kako pravljico. Recimo o jari kači ali o steklem polžku.

ROBERT: O jari kači ali o steklem polžku? Ko sem bil še majhen, sem prebral vse pravljice, ki sem jih dobil v roke. Za pravljico o jari kači in o steklem polžku sem slišal, nisem pa jih našel v nobeni knjigi in nihče mi jih ni znal povedati. (Okleva.

vendar se ne more upreti želji. ... hočete, povejte...

HENRIK: Katero? O jari kači ali o steklem polžku?

ROBERT: O jari kači.

HENRIK: O jari kači? Toda o steklem polžku je daljša.

ROBERT: Pa o steklem polžku.

HENRIK: Toda o jari kači je lepša.

ROBERT (sovražno): Vedel sem...

Nazadnje ne zveš niti prve niti druge, pač se...
vedo zgodbo o pastirju, ki je gnał ovce preko potoka.
Brv je bila ozka, tako da je šla lahko le po ena ovca
čeznjo, ovce pa je bilo več kot tisoč. Najprej je šla
prva, za njo druga, tretja, četrta, peta, šesta, se-
dna...

HENRIK: Kot otrok sem tudi jaz bral pravljice. Pozneje sem
spoznal, da so bolj škodljive kot koristen. Če navse-
zgodaj te navadijo iskati v življenju... Cesar ne
boš nikoli našel, verjeti v stvar, ki jih ni.

ROBERT: Devetnajst, dvajset... in dvajset...

HENRIK: Ko odrasteš, začneš brati romane, ki so povedani prav-
tako pravljice, le za odrasle. Pravijo, da prikazujejo
življenje tako, kot je. V resnici kažejo takšno, ka-
šno želimo, da bi bilo: temeljače na zakonih, pravično.

Predstavljaite si, kako bi kak pisatelj naslikal tale
najn umor!

ROBERT: Veš umor?

HENRIK: Če želite, bog umor.

Mene bi prav gotovo prikazal kot psihopata... poklicu
bi bil verjetno zdravnik. Naprtil bi mi kdor...
filozofijo, s katero bi psihološko...
privedlo do današnjega zločina. De-
stavil v bolnico. Tam bi zdravnik...
imel svoj laboratorij...
kakšna sedistična gro-
Zanimivo, mar ne?

V resnici pa sem čisto...
šnekoli filozofije in bi...

ROBERT: Laboratori... vem človek še pripisa-
jo!

HENRIK: Te v resnici ne potrebujem. Moji pogledi
so zelo enostavni: ne vem, če se splaša...
že živiš, nima smisla o tem razmišljati... živiš...
ali pošteno ali tako, kot bi rad živel... je hkrati
ni možno.

Jaz sem se odločil za drugo možnost.

ROBERT: Videti je, da ste ponosni na to.

HENRIK: In na kaj ste ponosni vi, če vam lahko sprešam?

ROBERT: Jaz?

HENRIK: Ste vi ponosni na svoje življenje?

ROBERT (molči.)

HENRIK: Če nečete odgovoriti, ni treba. Jer v vašem položaju bi prav gotovo čutil potrebo po tem, da bi se izpo-vedal, naredil neke vrste obračun.

ROBERT: Obračun?

Če že hočete!... (Stopi nekaj korakov naprej, in poklekne na eno koleno. Henrik stoji za njim.)

Nisem ponosen na svoje življenje, a tudi aramujem se ga ne. Živel sem tako, kot živijo tisoči! Ne boljše, toda prepričan sem, da tudi ne slabše.

Edine moja slaba točka so bile ženske. Lepe ženske, komaj -tirinajst let sem bil star, ko sem ugotovil, da so ženske noge najlepša stvar na svetu. Včasih sem kako žensko zasledoval po vsem mestu. Opazoval sem gibanje nog, ki je bilo pri nekaterih tako lakotno in skladno, da sem nekod hotel o tem celo napisati pesem, pa sem ugotovil, da se ta lepota ne da ujeti v besede. Ritmu njenih gibov ni ustrelal niti jamb niti trohej. Obupal sem, kajti kako kajeti v pesnijo to, kar je že samo na sebi poezija.

HENRIK: Dalje!

ROBERT: Ženska je bila tskrat same še prava skrivnosta. Prve približne predstave o njenih anatomska posebnostih sem si ustvaril na podlagi ilustracij po javnih straniščih. Ostalo je opravila fantazija. Moje sanjarije so postajale iz dneva v dan bolj opojne, drine, skoražda brez meja, tako opojne, da mi prve ženska ni mogla dati niti polovice tega, kar sem pričakoval. Tudi druga ne in ne tretja, ne ostala...

Poročil sem se, ker sem si zaželel udobnega življenja in - ker so to storili tudi skoraj vsi moji prijatelji.

Žena me je imela rada in čeprav mi je šla njena ljubezen včasih pošteno na živce, sem jo voljno prenašal.

Če se mi je ponudila prilika za aventuro, je seveda nisem nikoli zamudil in tudi sanjaril sem še vedno.

Stalno me je spremljala ena misel: koliko lepih žensk živi na svetu, koliko jih je že živelo in koliko jih še bo...

Ko bi lahko izbral vsaj med živečimi, vsak dan eno ali dve! Danes Francosinja, jutri Švedinja, pojutrišnjem Italijanka ali Indijka...

Zdaj Ornela, zdaj blondinka, enkrat šestnajstletno, drugič arelo žensko, enkrat še nedoteknjeno, drugič poročano - mogoče ravno prvo noč, še preden bi legla z močem.

Če sem si želel v življenju uspeli, sem to želel predvsem zaradi žensk. Moje življenje je bilo od otroških let naprej ena sama misel, misel na žensko.

HENRIK: Dalje!

ROBERT: Da bo izpoved popolna, še to: zadnje čelo skrbeti zlasti eno; nizekor n... ti dobre volje, v katero se je spr... ki je govorila, da se je tu ali tam zgodila nesre... dopovedoval sem si, da to ni prav, toda zad... ki sem ga občutil ob takih vesteh, nisem in... gel pregnati. Zakaj, ne vem. Vem le, da bi bil slab igralec. Ali pa si to domišljjam. Vedno imam občutek, da mi ljudje misli berejo že z obzora.

HENRIK: Hm.

ROBERT: Prijateljem sem dostikrat govoril o obraz eno, za hrbtom drugo. Tudi to ne vem, zakaj. Mogoče se jim nisem maral zameriti, ali pa zaradi tega, ker sem hotel, da bi imeli o meni dobro mišljenje. Vseh teh in podobnih malenkosti se zdaj ne bi mogel spomniti. ... pa trdim, da kakoga... sem nikoli... niti ga nisem... si-ti.

HENRIK: Še kaj?

ROBERT: Nič več. Izpovedal sem se vam kot moški moškemu sramu in prikrivanju. Vi zdaj razsodite kazen, kakršno mi hošete naspetiti ali...

HENRIK: To razsodite sami!

ROBERT (vstane): Če bi se čutil krivega, ... Ničesar nisem zakrivil, zato ni mogoče, da bi me ka-znovali.

HENRIK (se pomilovalno nasmenne).

ROBERT: Toliko načrtov še imam. Človek vendar živi zato, da nekaj doseže, da uresniči svojs načrte. Zase vem, da jih bom uresničil. Drugače ne sme in ne more biti. Konec bo prišel šele, ko ne bom imel nobenih želje več, a ne zdaj. Ne zdaj!

HENRIK: Čas bo, da telefoniram. Postajate že prav dolgočas (Gre k telefonu.)

ROBERT: Počakajte še malo!

HENRIK: Čemu?

ROBERT: Lahko bi se pogovorila...

HENRIK: Kaj?

ROBERT: Danes zjutraj sem vstal kot ostale dni. Pogledal sem skozi okno. Bil je dan kot toliko drugih. Lep dan. Sonce je ravnokar pokukalo izza griba in drevesa v parku se šumelo, kot bi se pogovarjala med seboj.

HENRIK: Bil je lep dan. In kaj potem?

ROBERT: Ko sem stopil iz hiše, je bilo na ulici polno... samih veselih in zadovoljnih obrazov. Po dvorišč... so se igrali otroci, kričali in se pačili... Noga sem imel lahke in počutil sem se vsej deset let mlajšega...

HENRIK: Dolgečasite me. Končajva!

ROBERT: Ne razumete ali nočete razumeti!? Tisto jutro in to zdaj, te težke sanje... Polijte me z vodo, nočem več teh sanj! Slišite: polijte me z vodo!

HENRIK: Mogoče bo zadostovalo, da vas uščipnem. (Ga uščipne.)

ROBERT (zakriči.)

HENRIK (smeje): Ste zdaj zadovoljni?
Ne boste se zbudili, ne. Morda bi hotel resničnost spremeniti v sanje. Ponevadi takrat, ko je za to že prepozno. (Gre k telefonu, dvigne slušalko in išče številko.)

ROBERT: In vendar to ne more biti res! Ne more biti res!
Odgrnite okna! Dovolj je tega! Jaz ne vzdahim več.
Odgrnite okna!
Verje! Verja!

HENRIK: Ne kričite, prosim, ničesar ne razumem!
(V telefon): Kdo tam? - Društvo za zaščito živali?
Oprostite, napačna zveza!
Društvo za zaščito živali! Zelo srečno, ali ne?

ROBERT (se duši v krčevitea joku.)

HENRIK (kliče novo številko): Halo! Halo!...

Z A S T O R

